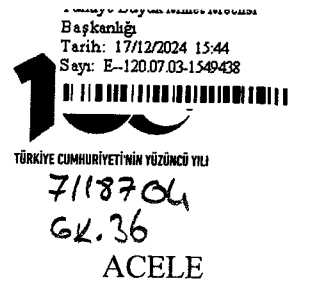

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : E-72079556-610-14106293

Konu : Soru Önergesi (7/18704)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 04.11.2024 tarihli ve 1523789 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan Kars Milletvekili Sayın Gülüstan KILIÇ KOÇYİĞİT tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/18704 Esas Numaralı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ
Bakan

Ek: 7/18704 Cevap Metni (4 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Doğrulama Kodu: 323FC4E4-D82D-47E1-938D-0D2FF60E2540

Eskişehir Yolu Söğütözü Mah. 2177. Sk. No:10/A Pk: 06510 Çankaya/ ANKARA
KEP Adresi : ashb@hs01.kep.tr

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ashb-ebys>

Bilgi için:Samiye BULUN
Çocuk Gelişimcisi
Telefon No:(312) 705 58 09

**Kars Milletvekili Sayın Gülüstan KILIÇ KOÇYİĞİT'e Ait 7/18704 Esas Numaralı Yazılı
Soru Önergesine İlişkin Cevap Metni**

Bakanlığımızın tüm çalışmaları, yaşamın tüm alanlarında kadınların konumlarının güçlenmesi; eğitim ve sağlık imkânlarından eşit bir şekilde yararlanmalarının sağlanması; karar alma mekanizmalarına katılımlarının artırılması; medyada eşitlikçi temsilin sağlanması; kadın erkek eşitliğinin ana plan ve politikalara dâhil edilmesi ve kadına yönelik şiddetle mücadele alanında çalışmaların sürdürülmesini desteklemek üzere yürütülmektedir.

Bununla birlikte Ülkemizde 6284 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesi ile yasal altyapı güçlendirilmiş ve kadına yönelik şiddetle mücadele bir üst seviyeye taşınmıştır.

Kadına yönelik her türlü şiddetle mücadele kararlılıkla yürütülmekte olup yapılan tüm çalışmalar hassasiyetle takip edilmektedir. Bakanlığımız koordinasyonunda yürütülen çalışmalar ise şu şekildedir.

- 2012 yılında 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanunun ve devam eden yıllarda ilgili alt mevzuatın yürürlüğe girmesi ve Türk Ceza Kanunu'nda kadına yönelik şiddet eylemlerinin daha etkin cezalandırılmasına yönelik yapılan değişikliklerle yasal altyapı güçlendirilerek kadına yönelik şiddetle mücadele bir üst seviyeye taşınmıştır.
- Kadına yönelik şiddetle mücadele çalışmalarına yol haritası niteliğindeki politika belgeleri, ilgili tüm tarafların katkı ve katılımlarıyla düzenli olarak hazırlanıp uygulanmaktadır. Bu kapsamda 2007 yılından bu yana 4 ulusal eylem planı hazırlanmış olup hâlihazırda 2021-2025 yıllarını kapsayan Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele IV. Ulusal Eylem Planı yürürlükte. Söz konusu Eylem Planı çerçevesinde 5 ana hedef (Adalet Erişim ve Mevzuat, Politika ve Koordinasyon, Koruyucu ve Önleyici Hizmetler, Toplumsal Farkındalık ve Veri ve İstatistik), 28 strateji ve 227 faaliyet yer almaktadır. Ulusal Eylem Planının etkin olarak hayata geçirilmesi hedefiyle Yıllık Faaliyet Planları hazırlanmaktadır. Ulusal Eylem Planının 81 il düzeyinde daha etkin biçimde uygulanmasını amacıyla Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele İl Eylem Planları yürürlüğe konmuştur.
- Kadına yönelik şiddetle mücadelede koordinasyon mekanizmalarımız hem ulusal hem de yerel düzeyde tesis edilmiş durumdadır. Bakanlığımız koordinasyonunda periyodik olarak her yıl bir defa toplanan Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Koordinasyon Kurulu kadına yönelik şiddet konusundaki çalışmaları-gelişmeleri değerlendirmekte, bu konuda öneriler sunmaktadır. Kurul bugüne kadar 17 toplantı gerçekleştirmiştir. Yerel düzeyde ise 81 il düzeyinde Vali veya Vali Yardımcısı başkanlığında toplanan "Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele İl Koordinasyon, İzleme ve Değerlendirme Komisyonları" ile kadına yönelik şiddetle mücadelede il düzeyinde yapılan çalışmalar ve il eylem planlarının izleme ve değerlendirmesi en az 6 ayda bir gerçekleştirilmektedir.
- Bakanlığımız tarafından erken yaşta ve zorla evlilik oranlarının yüksek olduğu illere yönelik İl Eylem Planları kapsamındaki çalışmalarda, Erken Yaşta ve Zorla Evliliklerle Mücadele İl Eylem Planları erken yaşta ve zorla evliliklerin yüksek olduğu ve depremten dolayı artma riski olan toplam 29 ilde yürürlükte. Ayrıca depremin ardından 81 İl Müdürlüğümüzde depremzede vatandaşlara yönelik erken yaşta ve zorla evlilikler

kapsamında farkındalık çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Erken Yaşta ve Zorla Evliliklerle Mücadele İl Eylem Planlarında bilinçlendirme ve farkındalık çalışmaları, erken yaşta ve zorla evliliklerin araştırılması, görsel yazılı materyal hazırlanması, kız çocuklarının rol model kadınlarla buluşmalarının gerçekleştirilmesine yönelik hedef ve faaliyetlere yer verilmiştir.

- Kadına yönelik şiddetle mücadelede ihtisas kurumsal mekanizmalardan biri olan Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri (ŞÖNİM); şiddetin önlenmesi ile koruyucu ve önleyici tedbirlerin etkin bir biçimde uygulanmasına yönelik destek ve izleme hizmetlerinin verildiği, çalışmalarını yedi gün yirmi dört saat esaslı ile yürüten merkezlerdir. Hâlihazırda 81 ilimizde 82 ŞÖNİM hizmet vermektedir. Nüfusun yoğun illerde ikinci ŞÖNİM açılmasına yönelik çalışmalar devam etmektedir.
- Şiddete uğrayan kadınların şiddetten korunması, psikososyal ve ekonomik sorunlarının çözülmesi, güçlendirilmesi ve bu dönemde kadınların varsa çocukları ile birlikte ihtiyaçlarının da karşılanması suretiyle geçici süreyle kalabilecekleri kadın konukevleri 81 ilimizde hizmetlerini sürdürmekte olup Bakanlığımıza bağlı olarak hizmet veren 112 kadın konukevi bulunmaktadır.
- Hizmetlerin daha ulaşılabilir kılınması amacıyla Sosyal Hizmet Merkezleri (SHM) bünyesinde Şiddetle Mücadele İrtibat Noktaları oluşturulmuştur. Hâlihazırda 418 Şiddetle Mücadele İrtibat Noktası ilçe bazında hizmet sunmaktadır.
- 6284 sayılı Kanun kapsamında verilen tedbir kararlarının elektronik kelepçe, mağdur koruma ünitesi, GPS ünitesi gibi teknik araç ve yöntemler kullanılarak coğrafi bilgi sistemleri üzerinden izlenmesi amacıyla Bakanlığımız, İçişleri Bakanlığı ve Adalet Bakanlığı iş birliğinde Teknik Yöntemlerle Takip (Elektronik Kelepçe) Uygulaması yürütülmektedir. Uygulama 2021 yılı itibarıyla 81 ilimize yaygınlaştırılmıştır.
- Bakanlığımız bünyesinde hizmet sunan ALO 183 Şiddetle Mücadele Hattı şiddete uğrayan ya da uğrama riski bulunan, destek ve yardıma ihtiyacı olan kadın ve çocuklar için psikolojik, hukuki ve ekonomik danışma hattı 7 gün 24 saat esasında ücretsiz olarak çalışmakta; bu kişilere hakları konusunda ve başvuracakları yerler hakkında bilgi vermektedir. Ayrıca ihmal, istismar ve şiddet vakaları konusunda alınan ihbarlarda vakanın bulunduğu ilin acil müdahale ekip sorumlusuna ve/veya kolluk kuvvetlerine bildirilerek ivedilikle müdahale edilmesi sağlanmaktadır.
- Bakanlığımız ve İçişleri Bakanlığı iş birliğinde şiddet mağduru veya şiddet görme riski altında olan kadınlar için iletişim teknolojisinin sunduğu imkânlardan faydalanılarak Kadın Destek Sistemi (KADES) hayata geçirilmiştir. KADES mobil uygulamasında yer alan acil durum butonuna basılması halinde acil çağrı merkezine ihbar düşmekte ve en yakın kolluk biriminin en kısa sürede mağduru konumuna intikali sağlanmaktadır.
- Kadına yönelik şiddetle mücadele konusunu mevzuat düzenlemeleri ve kamu politikaları detaylı bir şekilde ele alınmakta, koruyucu-önleyici hizmet kapasitesi nicel ve nitel olarak güçlendirmeye devam etmekte, konuya ilişkin olarak toplumun farklı kesimlerine ulaşarak algı, tutum ve farkındalığın olumlu yönde geliştirilmesi sağlanmakta, politika ve hizmetler veri ve istatistiklerle bilimsel temeller üzerine inşa edilmekte ve tüm bu çalışmalarla Türkiye'nin kadına yönelik şiddetle mücadelesi kararlılıkla sürdürülmektedir. Kadına yönelik şiddetle mücadelede farkındalık yaratma ve zihniyet

dönüşümünün sağlanması amacıyla ülke genelinde kamu kurum ve kuruluşlarında görevli personele ve toplumun farklı kesimlerine yönelik eğitim ve seminerler gerçekleştirilmektedir.

- Kadına yönelik şiddetle mücadele politika ve hizmetlerimizin bilimsel kanıtlar temelinde geliştirilmesi amacıyla araştırma ve geliştirme (Ar-Ge) projelerimiz devam etmektedir. Bu çerçevede; 2008 ve 2014 yürütülen Türkiye’de Kadına Yönelik Şiddet Araştırmaları’nın üçüncüsü, TÜBİTAK ile iş birliğinde Marmara Üniversitesi tarafından Bakanlığımız ve TÜİK katkılarıyla Kamu Kurumları Araştırma ve Geliştirme Projelerini Destekleme (1007) Programı kapsamında yürütülecektir. Verilerin toplanmasına dair saha çalışmasının 2024 yılı Kasım-Aralık aylarında tamamlanması planlanmaktadır. Alanda bir başucu kaynağı niteliğinde olan bu araştırma ile kapsamlı raporlar ve mikro verilerin yanı sıra geliştirilecek veri ambarı ile verilerin analizinde yapay zekâ algoritmaları kullanılabilecek, zengin veri görselleştirme tekniklerinden faydalanılabilecektir. Ayrıca kadına yönelik şiddet mağdurlarının psikososyal iyilik halinin artırılması ve şiddet döngüsünün kırılması amacıyla sunulacak sosyal hizmetleri; bilimsel kanıta dayalı, sistematik, bütüncül ve mağdurun özel ihtiyaçlarına duyarlı şekilde yapılandırılan bir psikososyal destek modeli geliştirilecek ve bunun etkin olarak Türkiye genelinde hayata geçirilmesi için uygulayıcı ve eğitici programları hazırlanacaktır.
- 2024/6 sayılı Ailenin Korunması ve Güçlendirilmesi konulu Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile Ailenin Korunması ve Güçlendirilmesi Vizyon Belgesi ve Eylem Planı (2024- 2028), 15 Mayıs 2024 Uluslararası Aile Gününde yürürlüğe girmiş; Eylem Planının ilk yılına ilişkin izleme çalışmalarının 2024 yılı sonunda başlatılacağı ilan edilmiştir. İzleme çalışmaları dâhilinde yerel ve ulusal düzeyde Koordinasyon Kurulları oluşturulacağı, Kurulların sekreteryasının Bakanlığımız tarafından yürütüleceği belirtilmiştir. Bu çerçevede oluşturulan “Ailenin Korunması ve Güçlendirilmesi Koordinasyon Kurulu”nun ilk toplantısı, 13 Kasım 2024 tarihinde, Cumhurbaşkanlığı Külliyesinde, Bakanımız Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ başkanlığında, Adalet Bakanı, İşleri Bakanı, Sağlık Bakanı, Diyanet İşleri Başkanının yanı sıra pek çok üst düzey kamu yöneticisinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir.

Diğer taraftan Kadının Güçlenmesi Strateji Belgesi ve Eylem Planı’nın uygulama süresinin 2023 yılında tamamlanması nedeniyle Bakanlığımız koordinasyonunda 2024-2028 yıllarını kapsayacak şekilde ilgili tüm kurum ve kuruluşların görüş ve önerileri çerçevesinde kapsayıcı bir yaklaşımla hazırlanan “Kadının Güçlenmesi Strateji Belgesi ve Eylem Planı” 8 Mart 2024 Dünya Kadınlar Gününde kamuoyuna duyurulmuştur.

Yeni eylem planının temel politika eksenlerinden biri, eğitim olarak belirlenmiş olup bu temel politika ekseninin temel amaç ve stratejilerine aşağıda yer verilmiştir:

EĞİTİM

Temel Amaç

Kadınların ve kız çocuklarının hayat boyu öğrenme dâhil eğitimin tüm kademelerine tam erişimlerini ve etkin katılımlarını sağlamak.

Stratejiler

1. *Kadınların okuryazarlık oranının %100 seviyesine yükseltilmesi ve nitelikli okuryazarlık düzeylerinin artırılması.*

2. Zorunlu örgün eğitim kademelerinin tamamında kız çocuklarının net okullaşma oranlarının %100 seviyesine yükseltilmesi, kadınların ve kız çocuklarının eğitim her kademesinde kayıt, devam ve tamamlama oranlarının artırılması.
3. Eğitimde kadın erkek eşitliğini sağlamaya yönelik araştırmalar yapılması ve kurumların kadın erkek eşitliğini sağlamaya yönelik kapasitelerinin geliştirilmesi.
4. Tüm eğitimciler, öğretim programları ve eğitim öğretim materyallerinin kadın erkek eşitliğine duyarlılığının artırılması.
5. Hayat boyu öğrenme programı aracılığıyla kadınların sosyal ve ekonomik hayata etkin katılımlarının sağlanması.

Öte yandan, kadına yönelik şiddetle mücadelede birincil önleme çalışmaları, şiddetin ortaya çıkmasının önlenmesini sağlamak açısından kritik bir rol oynamaktadır. Bu çalışmalar, şiddet davranışı ve bununla mücadeleye ilişkin toplumsal farkındalık ve duyarlılığı artırmayı hedeflemektedir. Kadına yönelik şiddetin önlenmesi amacıyla gerçekleştirilen söz konusu çalışmalarla daha etkili sonuçlar alınabilmesi açısından toplumun her kesimine ulaşabilmek önem arz etmektedir. Bu noktadan hareketle Bakanlığımız koordinasyonunda yürütülen çalışmalarda başta Milli Eğitim Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Milli Savunma Bakanlığı, RTÜK gibi kamu kurumları olmak üzere üniversiteler, meslek kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, spor federasyonları, özel sektör ve medya kuruluşları gibi ilgili tüm taraflarla iş birliği sağlanmaktadır.

Eğitim, birincil önleme çalışmalarının en önemli başlıklarından birini oluşturmaktadır. Bu doğrultuda, Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele IV. Ulusal Eylem Planının şiddetle topyekûn mücadele için toplumsal farkındalık ve duyarlılığın artırılması amacıyla “Toplumsal Farkındalık” ana hedefi kapsamında “Eğitimin tüm kademelerine şiddete sıfır tolerans anlayışı yerleştirilecektir.” stratejisi yer almaktadır. Söz konusu strateji kapsamında okul öncesinden yükseköğretime kadar tüm kademelerde öğrenci, öğretmen ve okutulan derslerin öğretim programlarına yönelik çeşitli faaliyetler yürütülmeye devam edilmektedir.

Soru önergesinde yer alan diğer konular, Bakanlığımız görev ve faaliyet alanında olmadığından değerlendirilememiştir.